

Сучасність Modernity

УДК 78.04+781.6

ВИКОНАВСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СИМФОНІЧНОЇ КАЗКИ СЕРГІЯ ПРОКОФ'ЄВА «ПЕТРИК І ВОВК»: СПРОБА КЛАСИФІКАЦІЇ

Володимир Романко

Статтю присвячено висвітленню різноманітних за жанрово-стильовими параметрами виконавських інтерпретацій симфонічної казки Сергія Прокоф'єва «Петрик і Вовк». Розглянуто концертні виконання твору без відступів від авторського тексту та з його переосмисленням, утілення на театральних сценах і в аудіовізуальному мистецтві (анімація).

Ключові слова: «Петрик і Вовк», симфонічна казка, концертне виконання, сценічне втілення.

Статья посвящена освещению разнообразных по жанрово-стилевым параметрам исполнительских интерпретаций симфонической сказки Сергея Прокофьева «Петя и Волк». Рассмотрены концертные исполнения произведения без отступлений от авторского текста и с его переосмыслением, воплощение на театральных сценах и в аудиовизуальном искусстве (анимация).

Ключевые слова: «Петя и Волк», симфоническая сказка, концертное исполнение, сценическое воплощение.

The article is dedicated to the analysis of performers' interpretations of the symphonic fairy tale *Petryk and the Wolf* by Serhiy Prokofiev, which are diverse according to the genre and style parameters. The concert performances of the piece, including those that don't involve deviation from the original text, as well as the reinterpretations of it, theatrical and audiovisual art (animation) embodiments, are considered.

Keywords: *Petryk and the Wolf*, symphonic fairy tale, concert performance, stage embodiment.

Серед шедеврів музично-театральної культури ХХ ст. особливе місце належить симфонічній казці Сергія Прокоф'єва «Петрик і Вовк». Досить простий і прозорий за початковим задумом, цей твір дотепер має величезний суспільно-культурний резонанс у всьому світі. Не буде перебільшенням сказати, що «Петрик і Вовк» – своєрідний музично-театральний феномен, значення якого виходить далеко за межі чистого мистецтва. Цю тезу якнайкраще підтверджує те, що однією з подій, яка планується найближчим часом, є постановка «Петрика і Вовка» 1 березня 2018 року у Франції в Єлисейському палаці для школярів, які страждають різними захворюваннями (виконавці – оркестр Республіканської гвардії Франції та Президент Франції Еммануель Макрон, який виступить у ролі оповідача) [3]. І такий приклад є непоодиноким.

Як виявила майже вісімдесятирічна мистецька практика, закладений у симфо-

нічній казці С. Прокоф'єва потенціал дав можливість створити безліч варіантів інтерпретації цього твору, що вмонтовувалися до різних жанрово-стильових моделей: від чистої симфонічної музики до театральної вистави, від джазового музикування до анімаційного фільму.

Мета статті – висвітлити різні виконавські інтерпретації твору «Петрик і Вовк» С. Прокоф'єва, здійснивши спробу їх класифікації.

Окреслимо деякі обставини появи цього твору. У середині 1930-х років, коли С. Прокоф'єв реалізував давно назріле рішення остаточно повернутися на батьківщину, розпочався очікувано складний процес його адаптації в соціокультурних умовах тодішнього СРСР. Ситуація, коли більшість опусів композитора зі світовим ім'ям цілком підпадала під визначення «формалістичних» (а боротьба із «сумбуром замість музики» набувала в країні

дедалі потужніших обертів), підштовхнула митця до пошуків нових можливостей для самореалізації. До кола творчих інтересів С. Прокоф'єва потрапили незвичні для нього жанрові сфери: пісня, театральна й кіномузика, музика для дітей. Як наслідок, стильова палітра композитора поповнилася прийомами й засобами виразності, що відповідали новому типу художніх завдань.

Оскільки в родині С. Прокоф'єва підросли двоє маленьких синів, це підштовхнуло композитора взятися за створення музики для дітей. У 1935 році сім'я Прокоф'євих відвідала кілька вистав Московського театру для дітей (з 1936 р. – Центральний дитячий театр). Саме там і відбулася насправду доленосна зустріч із багаторічним директором та художнім керівником цього мистецького закладу Наталією Сац, яка згодом запропонувала митцеві написати симфонічний твір для дитячої аудиторії з перспективою його втілення на сцені театру.

Обставини цієї творчої співдружності якнайповніше відтворені у виданих через багато років мемуарах Н. Сац. Процес народження творчого задуму описаний у них так: «Ми [із Сергієм Сергійовичем. – В. Р.] фантазували можливі сюжети: я – словами, він – музикою. Так, це буде казка, головна мета якої – познайомити молодших школярів з музичними інструментами; вона повинна мати захоплюючий зміст, несподівані події, щоб діти слухали з безперервною увагою – а що буде далі? Вирішили так: потрібно, щоб у казці були дійові особи, які зможуть яскраво виразити звучання того чи іншого музичного інструмента»¹ [5, с. 327].

Варто зазначити ще одну обставину, що підкреслює особисте зацікавлення С. Прокоф'єва в перспективі створення симфонічного опусу для дітей. Н. Сац згадувала: «Я обережно запитала, чи можна укласти з ним договір, – розмова відбувається між директором театру й композитором. – Але, – додала нерішуче, – ось тільки на яких умовах? Чекала великих ускладнень, відмови або великих вимог, але Прокоф'єв відповів просто та доброзичливо: “Договір нікому не заважає, а я

цю казку все одно напишу. Платіть, скільки зможете”» [5, с. 328].

Ідея, що виникла навесні 1936 року, незабаром була реалізована. Починати роботу планувалося зі створення літературної складової, що ґрунтувалася на традиційній мистецькій колізії – боротьбі добра, головним утіленням якого був піонер Петрик, та зла в іпостасі Вовка. С. Прокоф'єва не задовольняв римований текст, який за пропозицією Н. Сац написала популярна тоді дитяча авторка Ніна Саконська (Антоніна Соколовська, 1896–1951 рр.). «Поетеса принесла дуже багато римованих слів, – сказав Сергій Сергійович, – а взаємозв'язок слів і музики в такій роботі повинен бути дуже делікатним: слово має знати своє місце. Воно може не тільки допомогти музичному сприйняттю, але й відволікти від музики» [5, с. 329]. Тому С. Прокоф'єв написав нову, неримовану версію, у якій Петрик вступає в боротьбу з Вовком та перемагає його. Крім пропаганди бажаних піонерських чеснот, таких як пильність, мужність і винахідливість, сюжет ілюструє, як заважив американський дослідник творчості Прокоф'єва Саймон Моррісон, актуальні «радянські теми»: упертість «небільшовицького» старшого покоління (Дідусь), торжество людини (Петрик) над силами природи (Вовк) [10, р. 51].

Робота над музикою була надзвичайно інтенсивною: менш ніж за тиждень – до 15 квітня – композитор створив клавір, а до 24 квітня завершив оркестрування. Як і було задумано від початку, кожен із персонажів казки втілювався через певний інструментальний тембр (Пташка – флейта, Качка – гобой, Кішка – кларнет, Вовк – тріо валторн, Дідусь – фагот, Петрик – група струнних, переважно скрипки) та відповідний лейтмотив; можливості звукообразальності доповнювало застосування литавр і великого барабана для відтворення мисливських пострілів.

Отже, твір, жанр якого від початку був визначений як «симфонічна казка», постає чергуванням організованих за сюїтним принципом симфонічних епізодів, у які «вмонтовано» словесний текст, що чита-

СУЧАСНІСТЬ

ється в паузах та подеколи накладається на звучання музики. Видана згодом партитура має підзаголовок «сюїта для симфонічного оркестру».

Прем'єра відбулася 2 травня 1936 року. Перед початком самого твору дітям демонстрували музичні інструменти – їх вигляд і звучання, при цьому виконувалися лейтмотиви персонажів казки. Літературний текст (коментарі оповідача) надзвичайно артистично читала Наталія Сац [4, с. 337].

Після прем'єрного показу симфонічна казка «Петрик і Вовк» на багато десятиліть захопила увагу слухачів, і не тільки дітей. Твір, як засвідчують факти, став невід'ємною складовою репертуару багатьох колективів і виконавців. Сама казка (оповідання) стала дієвим засобом привертання уваги й формування стійкого інтересу дітей: поки вони стежать за розвитком сюжету, у їх чіпкій пам'яті закарбовуються назви й тембри інструментів, мотиви та мелодії, виникають переконливі асоціативні зв'язки.

Попри суто прикладне педагогічне призначення, цей твір привернув увагу митців у багатьох країнах світу й надихнув їх на численні й різноманітні інтерпретації. Спробуємо систематизувати найпоказовіші з них.

До першої групи зараховуємо ті інтерпретації, що спрямовані на виконання твору в суворій відповідності до композиторського задуму: «Петрик і Вовк» тлумачиться як симфонічна сюїта за участю читця.

Перше закордонне виконання й грамзапис «Петрика і Вовка» відбулися 1939 року (Бостонський симфонічний оркестр під керівництвом С. Кусевицького), що стало можливим завдяки останнім поїздкам композитора до США (пізніше йому було заборонено виїжджати за межі країни) [див.: 1, с. 442; 6]. У наступні десятиліття твір неодноразово виконували провідні оркестри світу під орудою найкращих диригентів та із залученням насправді непересічних читців. Ось далеко не повний, але досить репрезентативний перелік симфонічних колективів, які брали участь у запису твору С. Прокоф'єва: Бостонський симфонічний оркестр, Всеамериканський молодіж-

ний оркестр, Лондонський симфонічний оркестр, Бостонський оркестр популярної музики, Лондонський філармонічний оркестр, оркестр Віденської державної опери, Симфонічний оркестр Нью-Йорка, Королівський філармонічний оркестр (Лондон), Російський національний оркестр (Москва), Німецький молодіжний оркестр (*Bundesjugendorchester*, Бонн), Оркестр Святого Луки (*OSL Carnegie Hall*, Нью-Йорк), Камерний оркестр Європи (Лондон), Королівський Шотландський національний оркестр (Глазго), Ізраїльський філармонічний оркестр (Тель-Авів). Диригенти, які працювали з названими колективами: Сергій Кусевицький, Леопольд Стоковський, Микола Малько, Герберт вон Караян, Юджин Гуссенс, Леонард Бернстайн, Антал Дораті, Сер Малкольм Сарджент, Андре Превен, Юджин Орманді, Зубін Мета, Нееме Ярві, Клаудіо Аббадо, Джеймс Левайн, Кент Нагано [9]. Понад шістьдесят виконань було зафіксовано в грамзаписах.

Успіху цих інтерпретацій значною мірою сприяло те, що читцями до них залучалися люди, яких можна вважати своєрідними символами епохи. У цьому переліку, крім добре відомих радянським дітям Наталії Сац та «радіо-казкаря» Миколи Литвинова, знаходимо дикторів, голоси яких із дитинства були для британців та американців уособленням головних меседжів засобів масової інформації (як-от, диктори Бі-Бі-Сі Френк Філіпс і Річард Бейкер), кінозірок (Річард Гейл, Безіл Ретбон, Стерлінг Головей, Пітер Устінов, Алек Гіннесс, Джордж Рафт, Ральф Річардсон, Шон Коннері, Софі Лорен, Ромі Шнайдер, Міа Ферроу, Шерон Стоун)², відомих ведучих дитячих радіо- й телепередач (Боб Кішан, Гері Мур)³, академічних музикантів (Леонард Бернстайн, ізраїльський музикант і педагог Іцхак Перлман), рок- і поп-музикантів (Девід Бові, Стінг, Еліс Купер) та навіть представників політичної еліти (Елеонора Рузвельт, Михайло Горбачов, Білл Клінтон та вищезгаданий діючий Президент Франції Еммануель Макрон). У деяких фонозаписах до читання літературного тексту долучилися також члени родини композитора: його вдова Ліна Прокоф'єва, син Олег та онук Габріель.

ВОЛОДИМИР РОМАНКО. ВИКОНАВСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СИМФОНІЧНОЇ КАЗКИ СЕРГІЯ ПРОКОФ'ЄВА

Другу групу утворюють інтерпретації, у яких композиторський текст піддано суттєвому переосмисленню й переведено зі сфери академічної музики до джазу й року. При цьому сюїта виконується або повністю, або окремими фрагментами; що закономірно викликає неминучу трансформацію жанрово-стильових характеристик твору. Наведемо найцікавіші приклади, подаючи їх у хронологічному порядку.

Однією з показових є двохвилинна композиція на головну тему із симфонічної казки «Петрик і Вовк» у виконанні діксіленд-бенда із Глазго *Clyde Valley Stompers*, завдяки якій шотландські музиканти ввійшли до британського хіт-параду *UK Top 30 singles charts* у серпні – вересні 1962 року (запис здійснено студією *Parlophone*).

У 1966 році в полі зору шанувальників джазу з'являється альбом американського джазового органіста Джиммі Сміта *Peter And The Wolf* (у супроводі джазового ансамблю під керівництвом Олівера Нельсона, композитора й аранжувальника). Альбом, що триває майже 33 хвилини, складається із шести композицій, з яких перша, чотирихвилинна, – своєрідна експозиція авторського тематичного матеріалу (автором указаний С. Прокоф'єв), а наступні п'ять, які тривають понад двадцять вісім хвилин, – джазові п'єси-імпровазації (автором указаний О. Нельсон), побудовані, відповідно до лібрето, на темах головних дійових осіб. Літературний текст не відтворюється. На сьогодні відомо про понад десять видань платівки в 1966–1967 роках та перевидань на *CD* в 1999 році.

У 1975 році за ініціативою двох британських музикантів, аранжувальників та продюсерів Джека Ланкастера (*Jack Lancaster*) і Робіна Лумлі (*Robin Lumley*) було здійснено запис рок-версії твору – *The Rock Peter and the Wolf* – у виконанні славнозвісних британських музикантів Браяна Іно, Філа Коллінза, Гері Мура, Манфреда Манна, Стефана Грапеллі (Франція) та ін. Текст читає також музикант, співак Вів'єн Стеншолл.

У 1988 році з'явилася ще одна інтерпретація у виконанні дуету *Wendy Carlos & «Weird Al» Yankovic* (синтезатор та акордеон). Ця версія реалізована в жанрі музичної

пародії на тематичному матеріалі авторського тексту. Також внесено зміни в текст коментарів: окрім осучаснення деяких обставин історії, широко застосовано сленг, що надає комічного ефекту перебігу подій. Петрик, наприклад, «фільмує» те, що відбувається біля дерева (Вовк, проковтнувши Качку, кружляє навколо дерева, на якому сидять Кіт і Пташка); використовує катушку зубної нитки замість каната для того, щоб накинути на вовчий хвіст петлю. Кожен персонаж має власне ім'я: Пташка Біллі (*Billy the Bird*), Качка Брюс (*Bruce the Duck*), Кіт Луї (*Louie the Cat*), Вовк Сеймор (*Seymore the Wolf*), і щоб не порушувати ритм оповідання, – Боб Двірник (*Bob the Janitor*) – додатковий персонаж, якого змальовано підкреслено бравурною акордеонною музикою маршового характеру. У запису використано численні додаткові звукові (шумові) ефекти.

Альбом американського фолк-виконавця Дейва ван Ронка (*Dave Van Ronk*) – *Peter and the Wolf*, – записаний 1990 року, триває дев'ятнадцять хвилин і складається з Інтродукції та Історії. Попри всі сподівання, спостерігаємо мінімальні відступи від авторського тексту – винахідливе аранжування оркестрового твору для складу кантрі-фолк ансамблю: струнні (Петрик) замінені фідлем, валторнове тріо (Вовк) – чудово зімітовані тріо низьких чоловічих голосів. Пташка – пеннівістл (металева сопілка), Кіт – кларнет. Качка зображена за допомогою казу (*kazoo* – мембранний інструмент, поширений серед кантрі-виконавців США). Інші інструменти, що заповнюють ансамблевий темброво-звуковий простір, – гітара, мандоліна, банджо, варган (дримба) та екзотичні воштаб бас (*washtub bass*) і джаг (*jug*). Перший – інструмент низького регістру, складений нашвидкуруч із резонатора (*washtub* – корито, ночви, таз), грифа (ручка від швабри або щітки) і струни (або двох) із цупкого шнура, – переконлива імітація контрабаса. А другий – вузькогорлий керамічний глечик (або скляний – значно рідше), на якому при наявності навичок можна імітувати духовий інструмент низького регістру (наприклад, тромбон).

В альбомі американського кантрі-виконавця Джея Манлі *Petr & The Wolf* (2010)

СУЧАСНІСТЬ

від музики С. Прокоф'єва залишилися тільки окремі тематичні й інтонаційні за-
позичення. Сама назва альбому вказує
на «подібність до». Усі номери – музичні
образні містифікації, присвячені всім пер-
сонажам оригінального твору: тут є Петр
і Вульф, Дідусь, Пташка, Кіт, Качка і, зви-
чайно, Три мудрі мисливці. Тривалість за-
пису – 48 хвилин.

Один з недавніх прикладів джазового
звернення до твору С. Прокоф'єва – *Pierre
et le Loup et le Jazz! (Peter and the wolf and
jazz!)*, запис у виконанні французького
джазового оркестру *The Amazing Keystone
Band*. Винятково органічна джазова інтер-
претація авторського тексту зі своєрідною
«післямовою» – скітою на теми із твору.

До третьої групи належать втілення
симфонічної казки «Петрик і Вовк» на те-
атральному кону, переважно в хореогра-
фічних виставах, а також у театрі ляльок.
Прокоф'євський твір відразу зацікавив
хореографів – відкривалося широке по-
ле для реалізації їхніх художніх фантазій.
Прем'єра балету С. Прокоф'єва «Петрик і
Вовк» відбулася 13 січня 1940 року в Нью-
Йорку, трупа *Ballet Theatre* (балетмейстер
А. Больм, художник Л. Баллард). Балет став
надзвичайно популярним у світі: 1955 року
трупа *Kousnetzova Ballet* (Сідней) теж по-
ставила цю виставу.

Прем'єра балету в СРСР відбула-
ся 21 січня 1959 року на сцені Філіалу
Большого театру (з 1961 р. – Московський
театр оперети), режисер-постановник –
Олексій Варламов [2].

У 1995 році молодий хореограф Мет'ю
Харт (*Matthew Hart, b. 1972*) поставив ба-
лет на сцені *Royal Ballet School* (Лондон).
У 2010 році балет був відновлений і запи-
саний на DVD.

В Україні цей балет був поставлений
1999 року балетмейстером Валерієм
Ковтуном у Київському муніципально-
му академічному театрі опери та балету
для дітей і юнацтва. Прем'єра відбулася
22 червня 1999 року, і донині вистава за-
лишається в репертуарі.

Однією з найяскравіших стала те-
атральна вистава «Пітер і Вовк у Голлівуді»,
здійснена 2013 року всесвітньо відомою

видовищною компанією *Giants are Small*,
що здобула популярність організацією най-
сучасніших музичних вистав. Компанію
очолюють художник Даг Фітч (*Doug Fitch*),
продюсер Едуард Гетаз (*Edouard Getaz*)
та мультимедійний підприємець Фредерік
Гумі (*Frederic Gumi*). Творчі проекти *Giants
Are Small* ґрунтуються на синтезі можли-
востей драматичного й лялькового театрив,
«живого кінематографа» (мультимедійних
засобів), музики та візуального мистец-
тва. Серед них такі: «Пригоди Лисички-
хитрунки» Леоша Яначека, «Поцілунок
феї» та «Петрушка» Ігоря Стравінського,
«Великий мрець» Дьордя Лігеті [8].

«Пітер і Вовк у Голлівуді» (2013) – це пер-
ший у практиці компанії проект для дітей.
Читцем доволі несподівано був залучений
майстер епатажу Еліс Купер (*Alice Cooper*),
знаменитий американський рок-музикант
і шоумен, представник так званого шок-
року. Музичну складову більш ніж достойно
представив Національний молодіжний ор-
кестр Німеччини (*Bundesjugendorchester*)
під керівництвом молодого британсько-
го диригента Олександра Шеллі [12]. Твір
С. Прокоф'єва було виконано досконало,
з поєднанням технічної віртуозності з не-
підробною молодіжною емоційністю та щи-
рністю. Слід відзначити, що характер цієї
виконавської інтерпретації, ритмічна сво-
бода, яка нагадує звучання оркестрів Томмі
Дорсі або Гленна Міллера, додали музиці
С. Прокоф'єва виразного ефекту свінгу⁴.

Партитура твору, основою якої була му-
зика С. Прокоф'єва, збагачена численними
запозиченнями. У першій частині, що на-
зивається «Пітер прибуває та оселяється
у Лос-Анджелесі», використано колажний
метод побудови: із перших звуків упізнаєть-
ся вступ до опери Р. Вагнера «Лоенгрін»,
на який накладаються звуки літака, що
приземляється, шум транспорту й люд-
ського натовпу, звуки таксі – звичний шу-
мовий фон великого аеропорту. Упродовж
вистави слухачі мають можливість почу-
ти й упізнати цитати з опер («Трістан та
Ізольда», «Валькірія» Р. Вагнера, «Тоска»
та «Богема» Дж. Пуччіні), балету («Ромео
і Джульєтта» С. Прокоф'єва), симфо-
нічних творів (3 ч. із Першої симфонії

Г. Малера, «Енігма-варіації» Е. Елгара; «Влтава» Б. Сметани), інструментальних сюїт («Русалочка» О. Цемлінського, «Пер Гюнт» Е. Гріга, «Картинки з виставки» М. Мусоргського, «Учень чаклуна» П. Дюка) та окремих п'єс («Про далекі країни і людей» Р. Шумана, *Je te veux* Е. Саті).

Серед публіки, яка відвідала шоу, було багато музикантів-педагогів. Численні позитивні оцінки й відгуки можна знайти в низці видань та інтернет-джерелах. Наведемо один з них, що належить учителю музики з Пенсильванії Браяну Скотту: «З погляду музичного педагога одним з найважчих завдань є представити класичну музику важливою та значимою для юних слухачів. *Peter and the Wolf* in Hollywood робить це завдання не просто легким, а перетворює цей процес на забаву, захоплюючи гру. Ця програма є необхідним ресурсом для вчителів, які прагнуть залучити учнів до активного, усвідомленого слухання музики» [14].

Вистава є лише однією зі складових грандіозного мультимедійного проекту, який має окремих сайт (<http://www.peterandthewolfinhollywood.com>), де розміщено інформацію про шоу, супровідні буклети й наявні аудіозаписи (англомовний – з Елісом Купером, німецькомовний – з німецькою рок-зіркою Кампіно), посилання на низку навчальних та розвиваючих матеріалів для дітей тощо.

Окрему групу становлять інтерпретації казки, здійснені в царині кінематографа (анімації), починаючи від фільму 1946 року Студії Волта Діснея (*Walt Disney Studios*). Дісней отримав партитуру від Прокоф'єва ще в 1938 році, але робота була відкладена до кращих часів через непереборні обставини (Друга світова війна) [див.: 7, р. 61; 11]. Існують також два мультфільми, відзняті в СРСР у 1958-му та 1976 роках режисером А. Карановичем.

Фільм режисерки Сьюзі Темплтон, що є міжнародним проектом і виконаний у техніці комп'ютерної графіки, був нагороджений 2008 року премією «Оскар».

Як бачимо, масив різноманітних інтерпретацій твору С. Прокоф'єва – надзвичайно великий, а діапазон жанрово-стильових трансформацій – досить широкий.

Спрямована на формування дитячого «музичного інтелекту» і здатності до свідомого слухання серйозної музики, симфонічна казка «Петрик і Вовк» надихнула академічних виконавців на розкриття її внутрішнього потенціалу, а представникам інших музичних сфер дала привід для вивільнення фантазії та збагачення образності твору «ззовні» із застосуванням притаманних джазу й року можливостей. Багатьох виконавців мотивувала при цьому та обставина, що балет «Петрик і Вовк» – частина музичного середовища їхнього дитинства, один із чинників у формуванні смаку й світогляду загалом.

Здійснена класифікація має не остаточний характер, потребує подальших уточнень і доповнень. Окрім того, огляд численних варіантів твору «Петрик і Вовк» дозволяє окреслити коло проблем, що видаються актуальними: жанрово-стильові трансформації симфонічного твору в сценічних утіленнях, «переклад» опусу, який належить до академічної музики, мовою таких стилів, як джаз або рок тощо.

Примітки

¹ Тут і далі переклад українською здійснено автором статті.

² Річард Гейл – оперний і концертний співак, кіноактор. Записував казку двічі – у 1939 році з *Boston Symphony* та в 1953 році з *Boston Pops*. Безіл Ретбон – популярний англійський кіноактор, «Шерлок Холмс» у радіосеріалі 1939–1946 роках. Стерлінг Головей озвучував дитячу мультиплікацію 1930–1940-х років, голос діснеївського Вінні Пуха 1977 року [8].

³ Боб Кішан – ведучий дитячого ТВ-шоу «Капітан Кенгуру» (США); Гері Мур – конферансьє, ведучий телешоу (США).

⁴ У 2014–2015 роках було здійснено запис фірмою *Deutsche Grammophon* [13].

Джерела та література

1. Акоюн Л. Прокоф'єв // Музыка XX века : энциклопедический словарь. – Москва, 2010. – С. 440–443.
2. Зверева П. В. Балет «Петя и Волк» – хореографическое воплощение симфонической сказки // Балет. – Москва, 2015. – № 5 (194). – С. 32–33.
3. Макрон зіграє в музичній казці «Петя і Вовк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www>

СУЧАСНІСТЬ

unian.ua/world/10018772-makron-zigraye-v-muzichniy-kazci-petya-i-vovk.html.

4. *Мартынов И.* Сергей Прокофьев. Жизнь и творчество. – Москва : Музыка, 1974. – 560 с.

5. *Сац Н. И.* Новеллы моей жизни / Наталья Сац. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Искусство, 1984. – Кн. 1. – 496 с.

6. *Славнина О.* Прокофьев в Америке // *Elegant New York online magazine* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://elegantnewyork.com/prokofiev-in-new-york/>.

7. *Bartig K.* Composing for the Red Screen: Prokofiev and Soviet Film. – Oxford ; New York : Oxford University Press, 2013. – 336 p.

8. Giants are Small [Digital source]. – Mode of access : <http://www.giantsaresmall.com/>.

9. *Jeremy N.* Prokofiev's Peter and the Wolf – which recording is best? (Wed 14th January 2015) [Digital source]. – Mode of access : <https://www.gramophone.co.uk/feature/prokofievs-peter-and-the-wolf-which-recording-is-best>.

10. *Morrison S.* The People's Artist: Prokofiev's Soviet years. – Oxford University Press, 2009. – 491 p.

11. *Morton B.* Peter and the Wolf at 80: How a children's classic survived Stalin... and Disney [Digital source]. – Mode of access : <http://www.bbc.co.uk/programmes/articles/QT8ZpYVZXv5jyWHnpbsrHw/peter-and-the-wolf-at-80-how-a-childrens-classic-survived-stalin-and-disney/>.

12. *Newsome J.* CD review: Sergei Prokofiev – Peter And The Wolf In Hollywood (Alice Cooper, narrator; Bundesjugendorchester; Alexander Shelley, conductor; Deutsche Grammophon 479 4888) [Digital source] // *Voix des Arts*. – 14 November 2015. – Mode of access : <http://www.voix-des-arts.com/2015/11/cd-review-sergei-prokofiev-peter-and.html/>.

13. Peter and the Wolf in Hollywood. Children's classic told in new way [Digital source]. – Mode of access : <https://www.deutschegrammophon.com/en/album/peter-and-the-wolf.html/>.

14. Peter and the Wolf in Hollywood [Digital source]. – Mode of access : <http://www.peterandthewolfinhollywood.com/>.

SUMMARY

A special place belongs to the symphonic fairy tale *Petryk and the Wolf* by Serhiy Prokofiev among the masterpieces of the XX century artistic culture. Quite simple and transparent in its initial idea, the piece is causing a massive public and cultural resonance all over the world till the present day. It's no exaggeration to say that *Petryk and the Wolf* has become a sort of musical and theatrical phenomenon with its significance reaching far beyond art for art's sake.

As almost seventy years of artistic practice have shown, the potential of symphonic fairy tale by S. Prokofiev has made it possible to create countless variations of interpretation of this piece that are built into different genre and style models: from purely symphonic music to theatrical performance, from jazz music-making to animation film.

The piece has been created and first performed in 1936, after the composer return to USSR, to the order of Natalia Sats as the manager and director of the Central Children's Theater. Its genre that initially is defined as *symphonic fairy tale*, is a subsequence of symphonic episodes arranged according to the suite principle with a built-in text which is read during the rests and sometimes is laid over the music. The musical score that has been published later has a subtitle *suite for a symphonic orchestra*.

Petryk and the Wolf has drawn attention of numerous artists in many countries worldwide and has inspired them to create numerous and diverse interpretations.

The first group includes those interpretations that are focused on performing the piece in strict accordance with the composer's idea: *Petryk and the Wolf* is interpreted as symphonic suite with the narrator participation.

The first performance and gramophone recording abroad have taken place in 1939 (Boston Symphonic Orchestra conducted by S. Kusevskyi). It has become possible due to the composer's last trips to the USA (later he was forbidden to leave the country). During the following decades the piece has being referred to by the leading orchestras of many countries of the world under the guidance of the best conductors and involving truly remarkable narrators: the actors and the broadcasters whose voices personify main messages of mass media for Britishers and Americans since their childhood, movie stars, popular hosts of radio broadcasts and TV shows for children, rock and pop musicians and even political elite. In

ВОЛОДИМИР РОМАНКО. ВИКОНАВСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СИМФОНІЧНОЇ КАЗКИ СЕРГІЯ ПРОКОФ'ЄВА

some recordings also the composer's family members have been joined to the literary text reading.

The second group is formed with the interpretations in which the composer's text is fundamentally reinterpreted and moved from the academic music into jazz and rock. Upon that, the suite is either performed entirely (as in *The Rock Peter and the Wolf* version by British musicians in 1975) or in fragments (the album *Peter And The Wolf*, 1966 by the American jazz organist Jimmy Smith, where Prokofiev music is the basis for improvisations).

The third group includes the embodiments of *Petryk and the Wolf* on theater stage, mostly in choreographic performances, as well as in the puppet show. The theatre project *Peter And The Wolf In Hollywood* is one of the brightest works. It has been carried out in 2013 by a world-known entertainment company *Giants are Small* www.giantsaresmall.com. The performance is based on the synthesis of resources of drama theater, puppet show, live cinema (multimedia tools), music, and visual art. The project is available online: it has its own web site (<http://www.peterandthewolfinhollywood.com>), which contains, among other things, a number of training and learning materials for children.

A separate group is formed by the interpretations of the fairy tale in the cinema sector (animation), from 1946 film by Walt Disney studio to 2008 multinational production animated graphics film by Suzie Templeton. It is rewarded with Oscar.

Keywords: *Petryk and the Wolf*, symphonic fairy tale, concert performance, stage embodiment.